

Sygn. akt I NSW 729/20

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk (sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z protestu wyborczego W. B.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 28 lipca 2020 r.

postanawia:

wyrazić opinię, że zarzut protestu jest niezasadny.

UZASADNIENIE

Pismem z 15 lipca 2020 r. (data złożenia w Wydziale Konsularnym Ambasady RP w R.) W.B. wniósł protest wyborczy przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zarzucając naruszenie przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 684 ze zm., dalej „k.wyb.”), a mianowicie art. 35 § 1 i § 2 w związku z art. 31., art. 28 § 1 i art. 29 § 3 k.wyb. oraz § 14 ust. 1, § 2 ust. 1 pkt 2 i § 13 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z 29 grudnia 2014 r. w sprawie spisu wyborców (Dz. U. z 2015 r., poz. 5) poprzez nieumożliwienie dopisania się do rejestru wyborców w Komisji z siedzibą w R. w terminie przewidzianym w ustawie z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta

Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz. U. poz. 979, dalej „u.wyb. 2020”) i Kodeksie wyborczym, co doprowadziło do pozbawienia go „możliwości skorzystania z gwarantowanego w Konstytucji czynnego prawa wyborczego, a ponadto miało wpływ na wynik wyborów na Prezydenta Rzeczypospolitej”.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 29 czerwca 2020 r. złożył prośbę do Konsula RP w K. w Brazylii o „wypisanie” go z „rejestru wyborców Komisji nr [...]” w K., w związku z tym, że 30 czerwca 2020 r. wyjeżdża do R.. Wskazał ponadto, że system eWybory w dniu 29 czerwca uniemożliwił mu wbrew obowiązującym przepisom dopisanie się do rejestru wyborców w Komisji z siedzibą w R. z uwagi na to, że jego danych osobowe występują „w innym rejestrze wyborców głosowania korespondencyjnego”. Skontaktował się on z Konsulatem RP w K. i w tym samym dniu otrzymał odpowiedź z informacją, że w systemie eWybory takie przepisanie danych z jednego obwodu głosowania do drugiego jest niemożliwe.

Odpis pisma został doręczony Państwowej Komisji Wyborczej oraz Prokuratorowi Generalnemu.

Prokurator Generalny przedstawiając swoje stanowisko w przedmiocie protestu, wniósł o pozostawienie go bez dalszego biegu.

Stanowisko w sprawie zajął także Konsul RP w R. wskazując, że Wnoszący protest był ujęty w spisie wyborców sporządzonym przez Konsula RP w K. oraz że wnoszący protest nigdy nie nawiązał w jakiejkolwiek formie (telefonicznie, mailowo, faksem, osobiście) bezpośredniego kontaktu z Wydziałem Konsularnym Ambasady RP w R.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zasady wnoszenia protestów określone zostały w przepisach ogólnych art. 82 i 83 k.wyb., oraz – w odniesieniu do wyborów Prezydenta RP – w przepisach szczególnych art. 321-324 k.wyb i art. 15 ust. 2 u.wyb. 2020, do których odsyła

(w kwestii wskazania sądu właściwego do rozpoznania protestu oraz zasad jego wnoszenia i trybu rozpoznania) art. 83 k.wyb.

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb., przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Wnoszący protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty (art. 321 § 3 k.wyb.).

Wniesiony protest spełnia wymogi formalne, w tym mieści się w granicach przedmiotowych protestu wyborczego, jednak przedstawione przez wyborcę zarzuty są niezasadne.

Zgodnie z art. 35 § 1 k.wyb. wyborcy przebywający za granicą i posiadający ważne polskie paszporty lub w przypadku obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi posiadający ważny paszport lub inny dokument stwierdzający tożsamość wpisywani są do spisu wyborców sporządzanego przez właściwego terytorialnie konsula. Wpisu dokonuje się na podstawie osobistego zgłoszenia wniesionego ustnie, pisemnie, telefonicznie, telegraficznie, telefaksem lub w formie elektronicznej (art. 35 § 2 k.wyb.). Należy wskazać, że spisy wyborców dla obwodów głosowania za granicą są sporządzane wyłącznie na podstawie wniosków wyborców o wpisanie lub dopisanie do spisu (zob. A. Kisielewicz, J. Zbieranek, objaśnienia do art. 26, [w:] *Kodeks wyborczy. Komentarz*, K.W. Czaplicki Kazimierz i inni, Warszawa 2018, Lexonline pkt 3). Z kolei na podstawie art. 37 § 1 k.wyb. każdy może wnieść odpowiednio do wójta albo do organu, który sporządził spis wyborców, reklamację w sprawie nieprawidłowości sporządzenia spisu. Reklamacje w sprawach spisu wyborców dotyczącego przebywający za granicą rozpatruje niezwłocznie konsul (art. 37 § 3 k.wyb.). Na podstawie art. 37 § 2 k.wyb. w sprawach reklamacji, stosuje się odpowiednio

przepisy art. 22 k.wyb., a zatem reklamacja może w szczególności dotyczyć pominięcia wyborcy w spisie.

Z informacji przedłożonych przez Wnoszącego protest wynika, iż próbował on z wykorzystaniem systemu eWybory dokonać zgłoszenia do spisu wyborców sporządzanego przez Konsula RP w R.. Po uzyskaniu informacji, iż jego zgłoszenie nie zostało uwzględnione w systemie nie skorzystał on z innego przewidzianego w art. 35 k.wyb. sposobu złożenia zgłoszenia do spisu sporządzanego przez Wydział Konsularny Ambasady RP w R., ale wystąpił o „wypisanie” go ze spisu wyborców do Konsula RP w K.. Należy przy tym zaznaczyć, że na stronach internetowych wszystkich placówek dyplomatycznych (w tym także Ambasady RP w R., <https://www.gov.pl/web/wlochy/glosowanie-za-granica-w-wyborach-prezydenta-rzeczypospolitej-w-2020-r>, data dostępu 23 lipca 2020 r.) była zamieszczona informacja o możliwości składania zgłoszeń o dopisanie do spisu wyborców w danym obwodzie zagranicznym w formie elektronicznej, ale także w pięciu równorzędnych formach, tj. ustnie, pisemnie, telefonicznie, telegraficznie lub telefaksem ze wskazaniem adresu Wydziału Konsularnego Ambasady RP w R., jego numerów telefonów, faksów oraz adresu e-mail celem dokonania przez wyborcę osobistego zgłoszenia.

Trzeba też zauważyć, że wnoszący protest mógł jeszcze przed dniem ponownego głosowania wnieść reklamacje w sprawie nieprawidłowości sporządzenia spisu do Wydziału Konsularnego Ambasady RP w R. na podstawie art. 37 § 1 i § 3 k.wyb. z której to możliwości jednak nie skorzystał. Dodać też należy, że do opisanej przez wnoszącego protest sytuacji nie mają zastosowania przewołane przez niego przepisy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z 29 grudnia 2014 r. w sprawie spisu wyborców.

Z powyższych względów, działając na podstawie art. 323 § 1 i 2 k.wyb., Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.